

ŽILINSKÁ UNIVERZITA V ŽILINE
EDIS-vydavateľstvo
UNIZA

ŽILINSKÁ UNIVERZITA V ŽILINE
EDIS-vydavateľstvo
UNIZA

Výročná správa o činnosti za rok 2023

12 EDIS-vydavateľstvo UNIZA

12.1 Všeobecné informácie

12.1.1 Adresa

Žilinská univerzita v Žiline
EDIS-vydavateľstvo UNIZA
Univerzitná 8215/1, blok HB
010 26 Žilina

12.1.2 Riaditeľka

Ing. Alena Micháľková
tel: 041-513 49 00
e-mail: alena.michalkova@uniza.sk, edis@uniza.sk

EDIS-vydavateľstvo UNIZA (EDIS) pôsobí na UNIZA už viac ako tri desaťročia. Najskôr bolo reprografické oddelenie priradené k oddeleniu pre vzdelávanie, ktoré viedla a budovala PhDr. Renáta Švarcová. Už v apríli roku 1990 sa z reprografického oddelenia, ktoré primárne slúžilo ako rozmnožovňa, stalo edičné stredisko s vydavateľským oprávnením. Začala sa realizovať redakčná práca vrátane DTP spracovania a v roku 1990 bolo vydaných prvých sedem titulov skrípt.

Z edičného strediska sa postupne stalo univerzitné vydavateľstvo. Tento vývoj bol zavŕšený po formálnej stránke zmenou názvu na EDIS – vydavateľstvo Žilinskej univerzity v Žiline a zriadením samostatnej právnickej osoby – rozpočtovej organizácie od 1. 2. 1998. Významným technologickým medzníkom bolo zakúpenie ofsetového tlačiarenského stroja Heidelberg pre farebnú tlač v roku 1999. Od 1. 1. 2005 sa EDIS opäť stáva organizačnou súčasťou UNIZA. Od roku 2008 sa pridáva k polygrafickej a vydavateľskej činnosti aj činnosť predaja, otvára sa prvá vlastná predajňa študijnej literatúry v budove univerzitnej knižnice. Od roku 2014 je v prevádzke aj druhá predajňa EDIS shop, ktorá sídli v budove rektorátu, kde sa okrem publikácií predávajú aj propagačné predmety UNIZA. K ďalšej zmene názvu došlo v roku 2015, kedy sa rozhodnutím akademického senátu UNIZA zmenil názov na EDIS – vydavateľské centrum. V roku 2021 došlo k návratu k ustálenejšiemu názvu „vydavateľstvo“, a tak je oficiálny názov pracoviska opäť EDIS-vydavateľstvo UNIZA.

Podľa počtu vydaných publikácií, kvality polygrafických prác a technologického vybavenia patrí EDISu popredné miesto medzi vysokoškolskými vydavateľstvami na Slovensku. Podľa štatistiky vydaných neperiodických publikácií zisťovanej SNK patrí EDIS dlhodobo medzi 20 najväčších vydavateľov čo do počtu vydávaných titulov. EDIS je dlhoročným členom Združenia vydavateľov a kníhkupcov SR. Rok 2023 bol uzatvorený číslom 4 943, čo predstavuje celkový počet vydaných publikácií od vzniku EDISu.

12.2 Najdôležitejšie udalosti v roku 2023

- EDIS vydal v roku 2023 celkom 109 knižných publikácií, z toho pre Žilinskú univerzitu 60 titulov podľa edičného plánu.
- Rozbehnutie projektu elektronických online kníh, tzv. ekníh. Bolo vydaných až 44 ekníh, z toho osem ako nové vydania.
- Získanie viacerých ocenení Literárneho fondu, najvýznamnejším je ocenenie publikácie prof. Ing. Libora Ižvolta, PhD. a kol. s názvom Konštrukcie železničných tratí a staníc – železničný spodok.
- Kniha Dvanásť krásavíc. Povesti o hradoch z povodia Váhu získala ocenenie Kniha Horného Považia
- Vedecký časopis Komunikácie je od roku 2023 je súčasťou CEEOL a CABELL'S Journalytics.
- Pri príležitosti 70. výročia založenia UNIZA bola vydaná pamätná kniha Premeny Žilinskej univerzity 1953 - 2023 v slovenskej aj anglickej mutácii.
- Získanie grantu z Ministerstva kultúry SR na vydanie publikácie Cez tunely Veľkej Fatry. Publikácia vyšla v novembri 2023 a stala sa aj najpredávanejšou publikáciou nášho vydavateľstva v uplynulom roku.
- Obstaranie nového digitálneho tlačiarenského zariadenia pre čiernobielu tlač – XEROXPrimeLink B9100.
- Účasť na Žilinskom literárnom festivale, Jarnom knižnom turné; vybrané knihy boli na knižných veľtrhoch v Londýne, Frankfurtu, Prahe.
- Rozšírenie ponuky merchu UNIZA najmä o lokálne produkty – víno, káva, čokolády a pod.
- Rozvoj funkcionalít e-shopu – doplnenie populárnej možnosti platby o platbu prostredníctvom platobnej brány.
- Rozšírenie ponuky knihárskych prác – exkluzívna ručná väzba, oprava vzácných kníh a pod.

12.3 Vydavateľská činnosť

Základom každého vydavateľstva je jeho redakcia, ktorá spracováva rukopisy – u nás najmä monografií, učebníc, skript, periodík na vydanie, či už v tlačenej alebo elektronickej podobe.

V rámci vydavateľských služieb EDIS zabezpečuje:

- redakčné spracovanie rukopisov,
- jazykové korektúry vysokoškolských učebníc, vedeckých monografií a odborných knižných publikácií - vydávaných v slovenskom jazyku,
- výpočet AH podľa oficiálnej metodiky,
- pridelenie ISBN a ISMN pre publikácie UNIZA aj externých zákazníkov v spolupráci so SNK,
- agendu pridelenia ISSN pre univerzitné časopisy Spravodajca UNIZA a Komunikácie,
- štatistiku o neperiodických publikáciách pre MK SR a celkovú evidenciu vydávaných publikácií UNIZA,
- typografické a grafické práce spojené s predtlačovou prípravou publikácií vrátane návrhov obálok publikácií, grafických návrhov letákov, plagátov, brožúr, vizitiek a pod.,
- poradenskú činnosť pre autorov publikujúcich na UNIZA vo veci prípravy rukopisov,

- kompletné redakčné a grafické spracovanie periodík Spravodajca UNIZA a vedeckého časopisu Komunikácie vrátane expedície a archivácie vo fyzickej a elektronickej podobe.

12.3.1 Neperiodická literatúra

V roku 2023 sme v EDISe vydali celkom 109 titulov neperiodických publikácií pre UNIZA a aj externých zákazníkov. Pre UNIZA bolo podľa edičného plánu vydaných 37 titulov učebníc a monografií s nákladom 5 293 výtlačkov. Priemerný náklad tohto typu publikácií bol 143 výtlačkov.

Tab. č. 1

Zoznam vydaných monografií, učebníc a odborných knižných publikácií za rok 2023			
Fakulta/Autor	Názov	Počet strán	ISBN
Fakulta prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov			
Achimský, K., Achimská, V.	Základy štatistiky v prevádzke a ekonomike dopravy a spojov	237	978-80-554-2000-4
Buková, B., Brumerčíková, E.	Podnikanie v doprave	165	978-80-554-1973-2
Dávid, A.	Vnútrozemské prístavy	101	978-80-554-1970-1
Dolinayová, A., Gašparík, J.	Hodnotenie investícií v sektore železničnej dopravy	140	978-80-554-2040-0
Dvorský, J., Belás, J.	Faktory determinujúce malé a stredné podnikanie	180	978-80-554-1992-3
Gogola, M., Ondruš, J.	Udržateľná mobilita v mestskom prostredí	126	978-80-554-1959-6
Janošková, K., Král, P.	Prístupy k meraniu inovácií	118	978-80-554-1955-8
Nedeliaková, E., Štefancová, V.	Six Sigma v dopravných službách	118	978-80-554-1934-3
Pecho, P., Janovec, M.	Postupy údržby lietadiel 1	250	978-80-554-1957-2
Siekelová, A. a kol.	Podnikateľské rozhodovanie	150	978-80-554-2037-0
Vaculík, J.	Prístupnosť webu	275	978-80-554-1986-2
Vaculík, J.	Webdizajn, prvky, princípy a zásady	370	978-80-554-1968-8
Zvaríková, K.	Spoločensky zodpovedné podnikanie	109	978-80-554-1938-1
Strojnícka fakulta			
Dulina, Ľ.	Uplatnenie ergonomie vo výrobných a logistických systémoch	107	978-80-554-1960-2
Ďurčanský, P., Patsch, M.	Energetická efektívnosť energeticky sebestačných a inteligentných budov	163	978-80-554-1942-8
Handrik, M. a kol.	Tvorba aplikačného softvéru v MATLAB-e	277	978-80-554-1750-9

Moravec, J.	Aplikácie magnetického rázu v tvárnení	95	978-80-554-1964-0
Nosek, R. a kol.	Potrubné systémy v zásobovaní teplom	107	978-80-554-1825-4
Sapietová, A. a kol.	Dynamika riešená v programoch Matlab a MSC.ADAMS	272	978-80-554-1956-5
Fakulta elektrotechniky a informačných technológií			
Matúška, S.	Architektúra a sieťové technológie internetu vecí	67	978-80-554-2039-4
Peniak, P. a kol.	Aplikácie informačných systémov pre Priemysel 4.0	299	978-80-554-1985-5
Pirník, R. a kol.	Mobilná robotika pri mimoriadnych udalostiach v dopravnom tuneli	100	978-80-554-2055-4
Pirník, R. a kol.	Telematická podpora pri mimoriadnych udalostiach v dopravnom tuneli	110	978-80-554-2056-1
Vaculík, M. a kol.	Štúdiová technika - spracovanie zvuku	248	978-80-554-1946-6
Stavebná fakulta			
Decký, M. a kol.	Mestské inžinierstvo, 2. diel	323	978-80-554-1924-4
Decký, M. a kol.	Trvaloudržateľné materiály a technológie vozoviek a spevnení dopravných plôch	282	978-80-554-2029-5
Ižvolt, L. a kol.	Nedopravné namáhanie konštrukcií železničného spodku	313	978-80-554-2001-1
Ižvoltová, J. a kol.	Fyzikálna geodézia. Teória, metódy, technológie	236	978-80-554-1963-3
Fakulta bezpečnostného inžinierstva			
Boroš, M. a kol.	Bezpečnostné systémy. Elektronické systémy kontroly vstupov	187	978-80-554-2036-3
Buganová, K. a kol.	Selected issues of risk management and crisis	265	978-80-554-1927-5
Hollá, K. a kol.	Nebezpečné látky v priemyselných procesoch	223	978-80-554-1936-7
Hollá, K. a kol.	Nebezpečné látky v priemyselných procesoch (CD)	223	978-80-554-1940-4
Kubás, J. a kol.	Civilná ochrana a riešenie krízových javov	317	978-80-554-2004-2
Marková, I., Tureková, I.	Teória horenia a analýza spalín	218	978-80-554-1930-5
Fakulta riadenia a informatiky			

Mičiak, M., Kucharčíková, A.	Efektívnosť ľudského kapitálu v kontexte manažmentu ľudského kapitálu	200	978-80-554-1928-2
Varmus, M., Adámik, R.	Manažment športových organizácií 2. Strategické riadenie	186	978-80-554-1999-2
Ústav konkurencieschopnosti a inovácií			
Gregor, T. a kol.	YAG Ytrito-hlinitý granát	161	978-80-554-1976-3

Obr. č. 1 Vydané vedecké monografie a vysokoškolské učebnice v roku 2023 vo forme tlačenej knihy

V r. 2023 EDIS-vydavateľstvo UNIZA vydalo 23 titulov skrípt s nákladom 3 701 výtlačkov. Priemerný náklad skrípt vydaných v roku 2023 bol 161 výtlačkov.

Tab. č. 2

Zoznam vydaných skrípt za rok 2023			
Fakulta/Autor	Názov	Počet strán	ISBN
Fakulta prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov			
Kubasáková, I. a kol.	Colné postupy a poistenie	218	978-80-554-1935-0
Poliaková, A., Dvorský, J.	Podnikové plánovanie. Návod na cvičenia	136	978-80-554-1981-7
Vaculík, J.	Praktický layout HTML stránok	412	978-80-554-1943-5

Strojnícka fakulta			
Bokúvka, O. a kol.	Materiály I. Návodý na cvičenia	86	978-80-554-1933-6
Bronček. J. a kol.	Konštruovanie 1. Návodý na cvičenia	243	978-80-554-1983-1
Kuchariková, L. a kol.	Kontrola kvality materiálov. Návodý na cvičenia 1	172	978-80-554-2048-6
Kuchariková, L. a kol.	Kontrola kvality materiálov. Návodý na cvičenia 2	157	978-80-5542049-3
Nemec, P., Holubčík, M.	Monitoring životného prostredia	132	978-80-554-1979-4
Fakulta elektrotechniky a informačných technológií			
Gombárska, D. a kol.	Cvičenia z predmetu elektrické obvody 1. Seminárne a laboratórne úlohy	115	978-80-554-2032-5
Hockicko, P. a kol.	Interaktívne úlohy z fyziky/Interactive Physics Task	86	978-80-554-1984-8
Koňarik, R. a kol.	Výkonové polovodičové systémy. Analýza, modelovanie a simulácia	140	978-80-554-2050-9
Ždánsky, J.	Realizácia bezpečnostných funkcií pomocou safety PLC	59	978-80-554-1988-6
Stavebná fakulta			
Bačová, B. a kol.	Krátky slovník matematickej terminológie	245	978-80-554-1923-7
Bujňáková, P., Farbák, M.	Mosty. Zásady tvorby konštrukčného riešenia. Časť 1: Všeobecné pravidlá	180	978-80-554-1952-7
Decký, M. a kol.	Navrhovanie a rehabilitácie vozoviek pozemných komunikácií	316	978-80-554-1965-7
Hočová, M.	Rozpoznávanie historických stôp v štruktúre krajiny a sídla	93	978-80-554-1939-8
Fakulta riadenia a informatiky			
Holubčík, M.	Praktické cvičenia z marketingu	52	978-80-554-2035-6
Koman, G., Boršoš, P.	Skriptá k predmetu podnikové informačné systémy	91	978-80-554-2041-7

Ústav celoživotného vzdelávania			
Záhorcová Gavláková A., Pankúchová, K.	Prebádaj, ochutnaj, ovoňaj Slovensko po slovensky, 1. diel	78	978-80-554-1945-9
Výskumné centrum			
Belány, P., Hrabovský, P.	Základy návrhu elektrární: parné elektrárne - teória a príklady	219	978-80-554-2006-6
Letecké výcvikové a vzdelávacie centrum			
Bracínik, T., Chodelka, F.	Materiálna časť Viper SD-4	78	978-80-554-1993-0
Bracínik, T., Topolčány, R.	Materiálna časť FSTD	54	978-80-554-1975-6
Bracínik, T., Topolčány, R.	Metodika vykonávania skupinových letov	45	978-80-554-1931-2

Obr. č. 2 Vydané skriptá v roku 2023 vo forme tlačenej knihy

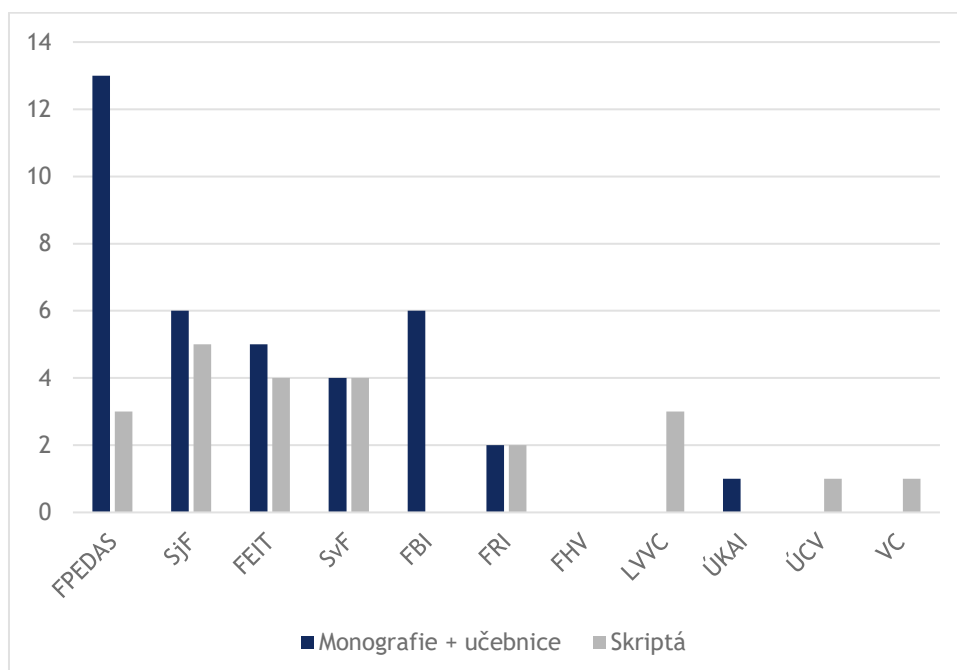
Okrem publikácií schválených v Edičnom pláne Žilinskej univerzity sme pripravili niekoľko desiatok publikácií, zborníkov, účelových publikácií atď. Za zmienku stoja najmä publikácie vydávané v súvislosti s oslavami 70. výročia založenia UNIZA, a to reprezentačná publikácia Premeny Žilinskej univerzity 1953 - 2023 a jej anglická mutácia Transformation of the University of Žilina 1953 – 2023. Rovnako sme sa podieľali na vzniku pamätnice strojníckej fakulty vydanej pri príležitosti 60. výročia založenia fakulty. Pripravili sme aj vlastný vydavateľský projekt – knihu Cez tunely Veľkej Fatry, na vydanie ktorej sme získali grant MK SR vo výške 4 tis. eur.

Obr. č. 3 Z prezentácie publikácie Cez tunely Veľkej Fatry

V priebehu roka 2023 sme vo vydavateľstve:

- poskytli 120 čísel ISBN,
- vypočítali 820 autorských hárkov,
- vypracovali jazykové korektúry na takmer 8 000 stranách učebníc a monografií.

Graf č. 1 Vydané publikácie UNIZA podľa pracovísk za rok 2023

Eknihy

V roku 2023 sa začal EDIS okrem vydávania tlačených publikácií a elektronických publikácií na pevných nosičoch (t. j. na CD, DVD či USB) orientovať aj na vydávanie online elektronických kníh, tzv. ekníh. Elektronické publikovanie je v náučnej literatúre čoraz významnejším fenoménom, ktorý má oproti klasickej knihe alebo učebnici mnoho benefitov, umožňuje komfortnejšie vyhľadávanie, interaktivitu, náklady na vydanie alebo reedíciu elektronickej publikácie sú obvykle nižšie ako pri klasickej papierovej forme a najmä publikácia je dostupná v neobmedzenom množstve.

Do konca roka 2023 sme pripravili až 44 elektronických publikácií, z toho 8 bolo nových vydaní a 36 publikácií bolo vydaných ako reedície pôvodne tlačených diel. Dokázali sme tak doplniť do ponúkaného portfólia už v minulosti vydané a nedostupné knižné tituly. Dostupné elektronické knihy je možné si objednať na stránke eshopu vydavateľstva. V súvislosti so zverejňovaním elektronických kníh sme vytvorili možnosti pre bezodplatné sťahovanie ekníh, aj sťahovanie za úhradu.

Táto aktivita sa stretla s ohlasom jednak na strane autorov, ale aj čitateľov. Najstahovanejšími publikáciami boli učebnice Algebra a Praktická štatistika. Celkový počet objednávok e-kníh predstavoval číslo 330, avšak objednané (platené aj bezplatné) eknihy boli počas roka 2023 stiahnuté až 882-krát.

Sprístupňované publikácie (aj tie bezplatné) sú vybavené ochrannými prvkami „sociálneho DRM“ proti neoprávnenému rozširovaniu, ktoré predstavujú nadštandard oproti bežnej úrovni ochrany ebookov na súčasnom knižnom trhu. Objednávateľovi, ktorý splní podmienky na stiahnutie publikácie, sa publikácia vygeneruje vo formáte personalizovaného pdf s jeho osobnými údajmi a údajmi o objednávke, pričom niektoré z uvedených údajov objednávateľa sú zobrazené na každej strane stiahnutej predlohy. Viditeľnou ochranou je použitie vodoznaku UNIZA, ďalej údaje o zákazníkovi a apel s prosbou o zodpovedné správanie pri používaní e-knihy. Zároveň máme prehľad o všetkých objednávateľoch, ktorí si publikáciu stiahli (aj tie bezplatné) a kontaktné údaje.

Ocenenia publikačnej činnosti

Výbor sekcie pre vedeckú a odbornú literatúru a počítačové programy Literárneho fondu každoročne udeľuje cenu za vedeckú a odbornú literatúru ako prejav verejného uznania za vytvorenie vedeckého alebo odborného diela, ktoré vyšlo v 1. vydaní. V hodnotení knižnej produkcie Literárneho fondu za rok 2022 získala Cenu za vedeckú a odbornú literatúru v kategórii technických a matematických vied kniha autorov prof. Ing. Libor Ižvolt, PhD. a kol. s názvom Konštrukcie železničných tratí a staníc – železničný spodok.

Publikácia doc. Ing. K. Valáškovéj, PhD. a kol. s názvom Finančné modely v podnikovej praxi a publikácia autorov Ing. M. Materna a doc. Ing. JUDr. A. Novák Sedláčková, PhD. s názvom Komercializácia poskytovateľov leteckých navigačných služieb získali v uvedenej kategórii Prémium za vedeckú a odbornú literatúru.

V roku 2023 sme rovnako získali ocenenie v čitateľskej súťaži Kniha Horného Považia za publikáciu autora J. Moravca: Dvanásť krásavíc. Povesti o hradoch z povodia Váhu.

12.3.2 Periodiká

Portfólio vydavateľskej činnosti dopĺňajú periodické publikácie. EDIS v prvom rade zabezpečuje vydávanie vedeckého časopisu Komunikácie – Communications a Spravodajcu Žilinskej univerzity v Žiline. V poslednom období je badať odklon od tlačenej verzie vedeckých odborných periodík k elektronickej verzii, čo súvisí najmä s otvorenou politikou publikovania tzv. Open Access. V roku 2023

sme pre UNIZA vytlačili 8 ročníkov periodík v celkovom náklade viac ako 4 300 ks a pre externých zákazníkov sme tlačili ďalšie 3 periodiká v náklade viac ako 5 500 ks.

Spravodajca UNIZA

Spravodajca Žilinskej univerzity v Žiline vychádza už 41 rokov. Príprava časopisu zahŕňa redakčné a grafické spracovanie, tlač, väzbu, distribúciu a archiváciu časopisu. Redakcia upravuje, koriguje a píše články, neskôr realizuje grafické spracovanie.

Univerzitný časopis v roku 2023 vyšiel celkovo 5-krát, v celkovom ročnom náklade 2 500 ks. V akademickom roku si UNIZA pripomenula 70. výročie od svojho založenia, pozornosť sme preto zamerali na rozhovory s emeritnými profesormi a emeritnou profesorkou, predstavili sme aj ďalšie „nesmrteľné“ osobnosti v rubrike UNIZA legendary. Uskutočnili sme rozhovory s úspešnými absolventmi a pripravili niekoľko tematických článkov. Rozsah, rozhovory a prílohy piatich čísel uvádza nasledujúca tabuľka.

Tab. č. 3

Rozsah, rozhovory a prílohy v Spravodajcovi v roku 2023			
Číslo	Rozsah	Rozhovor	Príloha
1.	32	Andrea Decká (úspešná absolventka), Branislav Dobrucký (emeritný profesor FEIT UNIZA)	Kolektívna zmluva
2.	28	Ján Bujňák (úspešný absolvent), Martin Klimo (emeritný profesor FRI UNIZA)	Letné tv. sústredenia
3.	32	Správna rada UNIZA (predstavenie členov), Klára Čapová (emeritná profesorka FEIT UNIZA)	Propagačné predmety s logom
4.	32	UNIZA legendary (predstavenie vybraných ľudí), Miroslav Bariak (úspešný absolvent)	Knižný katalóg
5.	32	UNIZA legendary (predstavenie vybraných ľudí), Andrej Kulina (úspešný absolvent)	PF

Predseda redakčnej rady je prorektor UNIZA pre medzinárodné vzťahy a marketing prof. Ing. Jozef Ristvej, PhD., EMBA, členmi redakčnej rady sú: doc. Ing. Jarmila Sosedová, PhD. z FPEDAS, prof. Ing. Eva Tillová, PhD. zo Sjf, doc. PaedDr. Peter Hockicko, PhD. z FEIT, doc. Ing. Petra Bujňáková, PhD. zo SvF, prof. Mgr. Jakub Soviar, PhD., z FRI, Mgr. Valéria Móricová, PhD. z FBI, doc. PhDr. Slavka Pitoňáková, PhD. z FHV, Mgr. Adriana Valentovičová z oddelenia pre medzinárodné vzťahy a marketing, PaedDr. Ľudmila Malachová z ÚTV, Ing. Martina Kardošová Kapitulíková z Ústavu celoživotného vzdelávania. Výkonnú redaktorku Mgr. Evu Vlčkovú dočasne zastupuje Mgr. Adriana Valentovičová, grafické spracovanie zabezpečuje Mgr. Andrej Kurečka a fotografom je Cyril Králik.

Spravodajca je určený predovšetkým pre zamestnancov Žilinskej univerzity v Žiline. Jeho obsah predstavuje živú a pulzujúcu komunitu akademikov, výskumníkov a študentov. Prináša informácie o dôležitých udalostiach a podujatiach, konferenciách a aktivitách na jednotlivých pracoviskách i útvaroch univerzity. Informuje o činnosti akademického senátu, prezentuje úspechy zamestnancov, výskumníkov

aj študentov. Prináša tiež hlbšie pohľady na univerzitný život prostredníctvom rozhovorov so zaujímavými osobnosťami, ktoré pôsobia v univerzitnom prostredí alebo aj mimo neho.

Komunikácie – Communications

Od roku 2017 je súčasťou EDISu aj redakcia vedeckého časopisu „Komunikácie – vedecké listy Žilinskej univerzity / Communications - Scientific Letters of the University of Žilina“, ktorý je vydávaný v prostredí UNIZA a vyrábaný v EDISe od roku 1999. Časopis je orientovaný výlučne na vedecké oblasti a nové rozvojové oblasti univerzity súvisiace s problematikou dopravy, v minulosti sa zaoberal otázkami dopravy, telekomunikácií, konštrukcií, materiálov, technológií, bezpečnostného inžinierstva, humanitných a spoločenských vied. Časopis je evidovaný v databáze SCOPUS od roku 2003, v databáze EBSCO Host od roku 2018, od roku 2022 je súčasťou DOAJ, Electronic Journals Library (EZB), ERIH Plus, Google Scholar, IndexCopernicus, Index Copernicus International Journals Master list, JournalGuide, Jouroscope, Norwegian Register for Scientific Journals, Series and Publishers, ROAD, ScienceGate, Scilit.net, SCImago Journal & Country Rank, WorldCat (OCLC), a od roku 2023 je súčasťou CEEOL a CABELL'S Journalytics. Z dôvodu zachovania dlhodobého digitálneho uchovávanía je časopis od roku 2022 súčasťou digitálnych archívov CLOCKSS and Portico. Autori sa môžu podeliť o svoje skúsenosti s publikovaním v časopise na stránke SciRev. Od decembra 2022 je časopis v štádiu hodnotenia pre zaradenie do databázy Web of Science.

Aj v roku 2023 sa EDIS podieľal na redakčnom zabezpečení a technickom spracovaní časopisu, ako aj zabezpečoval výrobu jeho tlačenej verzie. Výkonnou redaktorkou je Ing. Sylvia Dundeková, PhD. a technickým redaktorom Juraj Zbýňovec, obaja zamestnanci EDISu. Bolo vyrobených 320 tlačných výtlačkov časopisu vo farebnom vyhotovení. Boli vydané 4 čísla časopisu pomocou otvoreného formátu vydávania časopisu s nosnou témou časopisu doprava s nasledujúcimi tematickými blokmi: Operation and Economics, Mechanical Engineering, Electrical Engineering, Civil Engineering, Management and Informatics, Safety and Security, Travel and Tourism Studies, pričom každý z tematických blokov má vlastného garanta z členov redakčnej rady časopisu alebo vedeckej obce UNIZA. Jednotlivé čísla boli označené 1/2023 až 4/2023.

V už uvedených číslach časopisu bolo v roku 2023 publikovaných spolu 75 článkov (približne 19 článkov na číslo) od 262 autorov (približne 66 autorov na číslo) na 898 stranách (každé číslo malo priemerne približne 225 strán). Zo 75 článkov bolo 12 článkov od domácich autorov, čo predstavuje 16 %-ný podiel, 12 článkov vzniklo v spolupráci domácich autorov so zahraničnými autormi (16 %-ný podiel) a 51 článkov od zahraničných autorov (68 %-ný podiel). Z 262 autorov bolo 68 slovenských (približne 26 %-ný podiel) a 194 zahraničných autorov (približne 74 %-ný podiel).

Redakcia časopisu sa podieľala aj na zabezpečení zverejňovania identifikátorov DOI k jednotlivých článkom, ale aj celých čísel ročníka 2023 časopisu na web stránke časopisu <http://komunikacie.uniza.sk> s kompletným archívom časopisu a zverejňovaním jednotlivých článkov, ale aj celých čísel, s pridelením identifikátorov DOI, a s využívaním služby Online First. Taktiež bola zabezpečovaná kontrola zhody s už publikovanými prácami s využitím služby iThenticate, ako aj zverejňovanie identifikátorov ORCID ID autorov na webstránke časopisu. Redakcia pracuje v novom redakčnom systéme, ktorý ponúka komfortnejšie prostredie na prácu jednak autorom a recenzentom, ale aj samotnej redakcii.

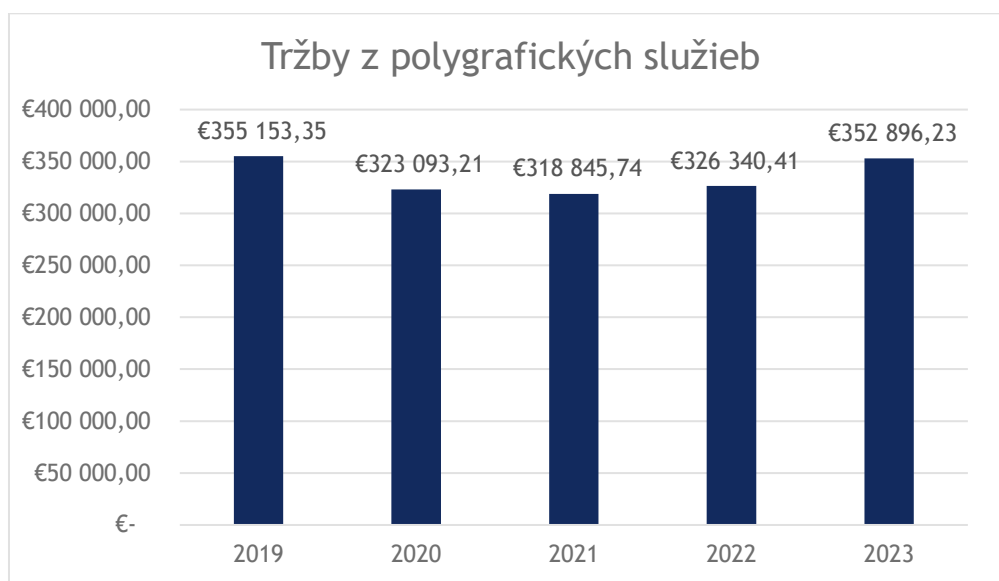
12.4 Polygrafická výroba

EDIS je exkluzívnym interným poskytovateľom polygrafických služieb pre potreby UNIZA a jej súčastí – fakúlt, ústavov a ostatných pracovísk. Zároveň však poskytujeme mnohé zo svojich služieb aj pre externých zákazníkov. Poskytované sú tieto polygrafické služby:

- predtlačová príprava rukopisov a iných tlačovín, t. j. kontrola tlačových podkladov, ich úprava, formátovanie, vyradovanie a triedenie strán pre potreby tlače,
- tlač ofsetová prostredníctvom stroja Heidelberg GTO 52,
- tlač digitálna prostredníctvom produkčných zariadení XEROX-D 125 / XEROX PrimeLink B9100 (čiernobiela tlač), XEROX Versant Press 180 (farebná tlač),
- napalovanie a potlač CD a DVD, nahrávanie USB,
- knihárske práce – znášanie, ryhovanie, falcovanie, skladanie,
- väzby V1, V2, V8, hrebeňová väzba plastová, kovová,
- exkluzívna ručná väzba vzácnych kníh, napr. kroník, ročníkov časopisov, triednych kníh, protokolov, opravy starých, porušených kníh,
- väzba a tlač záverečných prác, tlač a väzba autoreferátov,
- výroba obalov a dosiek, zakladačov, škatuliek na medaily, ocenenia,
- dokončovacie práce – razba fóliou, slepotlač, číslovanie, perforovanie, vysekávanie,
- laminovanie lesklým a matným laminom,
- výroba magnetiek, pohľadníc, samolepiek, zošitov, blokov,
- fotografické práce pre UNIZA, najmä na účely Spravodajcu.

V roku 2023 bolo prijatých a zrealizovaných 404 objednávok polygrafických služieb. Z toho vyplýva, že na každý pracovný deň pripadá 1,64 zrealizovaných zákaziek. Pre končiacich študentov UNIZA prevádzkujeme online objednávkový systém na tlač a väzbu záverečných prác <http://tlacdiplomovky.uniza.sk/>, prostredníctvom ktorého sme prijali viac ako 2 200 objednávok.

Objem fakturovaných výkonov za polygrafické služby za rok 2023 predstavoval cca 353 000 eur. Oproti predchádzajúcemu roku to predstavuje nárast cca o 8 % v nominálnych cenách. Dostali sme sa tak zhruba na predpandemickú úroveň (porovnanie s rokom 2019). Avšak vzhľadom na vývoj inflácie ide o pokles objemu polygrafickej výroby, ktorý je zapríčinený jednak poklesom publikačnej činnosti na UNIZA, znižovaním nákladu jednotlivých titulov publikácií, časopisov, zborníkov a ich prechodom na elektronickú podobu. Evidujeme aj menšiu potrebu propagačných materiálov, ako sú letáky, pozvánky na konferencie, informácie o štúdiu, kde sa informácie presúvajú do on-line priestoru.

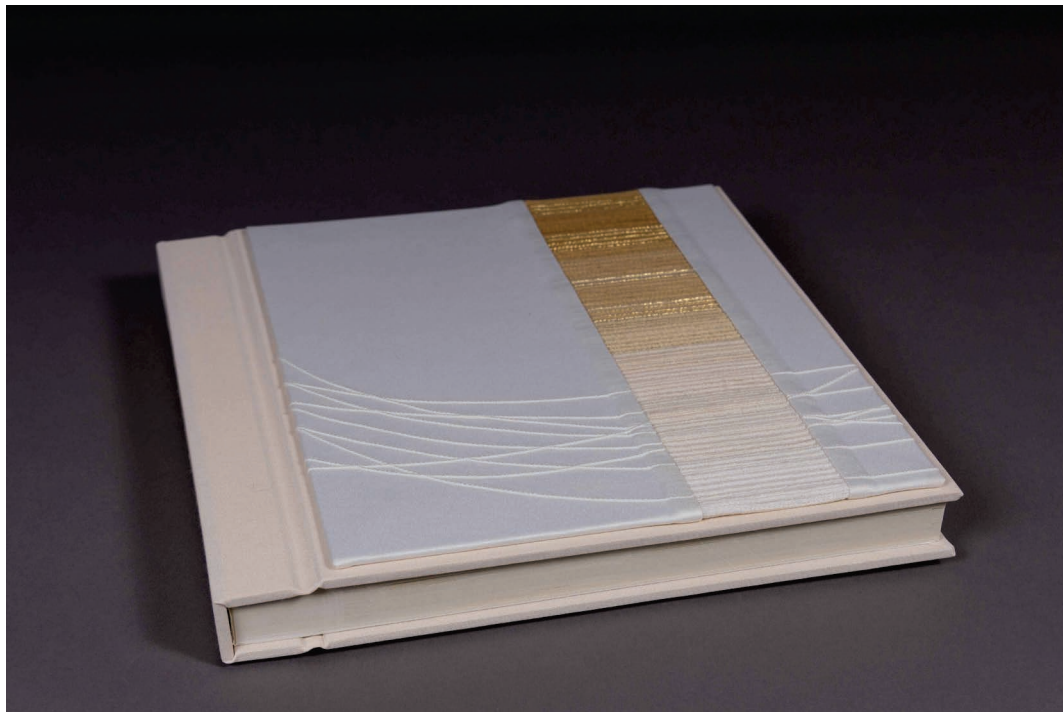
Graf č. 2 Tržby za polygrafické služby (roky 2019 – 2023)

V rámci polygrafickej výroby sa EDIS zameriava okrem produkcie kníh, skrípt, brožúr aj na špeciálne zákazky, ktorými sú napr. kalendáre, koženkové obaly, väzby ročníkov časopisov, triedne knihy, väzbu kroník, matričných kníh a pod. V roku 2023 bolo vyrobených cca 3 500 ks kalendárov a 1 730 ks koženkových obalov na diplomy pre končiacich študentov UNIZA. Pred koncom roka sa pravidelne tlačia univerzitné vianočné pozdravy, v roku 2023 ich bolo pripravených viac ako 3 000 ks.

Obr. č. 4 Ukážky rôznych typov kalendárov pre UNIZA aj externých zákazníkov

Naša knihárska dielňa pocítila aj zvýšený záujem o ručné knihárske práce, a to najmä väzbu a opravu starších, poškodených kníh, exkluzívnu ručnú väzbu a pod. Ide o časovo náročnejšie zákazky, ktoré vyžadujú zručnosť a kreativitu našich zamestnancov.

Obr. č. 5 Exkluzívna ručná väzba – kniha pre novokňaza

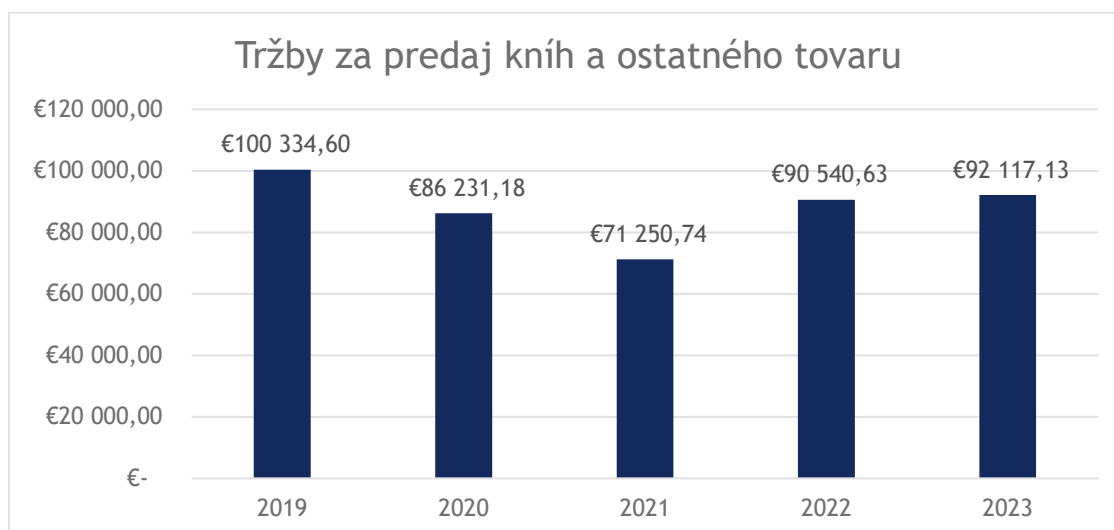
Pred koncom roka 2023 bola zrealizovaná investícia do nového digitálneho zariadenia na čiernobiely tlač. Dôvodom bola výmena už staršieho produkčného zariadenia XEROX-D 125 za nový moderný XEROX PrimeLink B9100. Nový digitálny stroj zvyšuje kvalitu výstupov a zároveň aj produktivitu práce. Pravidelne sa modernizuje aj PC vybavenie zamestnancov, ktoré umožňuje elektronickú komunikáciu s autormi, zákazníkmi a v prípade potreby prácu z domu. Vydavateľstvo každoročne obnovuje softvérové vybavenie a licencie pre prácu v profesionálnom grafickom prostredí.

12. 5 Predaj publikácií

Študentom univerzity a širokej odbornej verejnosti ponúka EDIS možnosť zakúpenia vydávaných knižných titulov v Predajni literatúry EDIS v budove univerzitnej knižnice a v EDIS shope v budove rektorátu, kde tiež ponúkame predaj publikácií a propagačných predmetov s logom univerzity a drobných kancelárskych predmetov. Naše publikácie sa dostávajú na knižný trh i prostredníctvom knižných distribútorov Inform lib a Partner Technic.

Okrem nami vydaných publikácií neustále rozširujeme ponuku o tituly v segmente regionálnej literatúry, literatúry pre deti aj dospelých a tiež o odborné publikácie iných, najmä akademických vydavateľstiev. Spolupracujeme s partnermi ako je Kysucké múzeum, Považské múzeum, vydavateľstvo STU Spektrum, vydavateľství VUT Brno, knižný distribútor PEMIC, či spoločnosť CEIT. Z týchto publikácií máme v ponuke takmer 80 rôznych titulov.

V roku 2023 sme oproti predchádzajúcemu roku zaznamenali mierny nárast predaja. Významnou mierou k nárastu prispel predaj propagačných predmetov a komisiého tovaru. Predaj dosiahol sumu 92 117,13 €, čo je oproti predchádzajúcemu roku nárast o 1 576,50 €. Naopak pokles predaja sme zaznamenali pri predaji študijnej literatúry pri tituloch takmer všetkých fakúlt UNIZA, čo je spôsobené najmä nedostupnosťou mnohých zaujímavých titulov. Predaj propagačných predmetov a študijných pomôcok predstavoval sumu 32 265,16 €.

Graf č. 3 Tržby za predaj kníh a ostatného tovaru (roky 2019 – 2023)

K nárastu predaja prispelo i vydanie novej publikácie D. Lichnera: Cez tunely Veľkej Fatry, ktorá bola od svojho vydania v novembri 2023 najžiadanejším titulom nášho vydavateľstva. V rámci propagačných predmetov tzv. merchu UNIZA okrem textilu a kancelárskych potrieb sa stali obľúbenými lokálne produkty, a to víno zo slovenského vinárstva Čebovce, káva zo slovenskej pražiarnie či čokolády a pralinky.

Obr. č. 6 Káva UNIZA

Okrem kamenných predajní bolo možné nákup publikácií realizovať aj prostredníctvom e-shopu www.edis.uniza.sk, ktorý významne prispel k prezentácii a predaju publikácií. E-shop vo svojej novej podobe funguje od roku 2021, avšak stále pracujeme na jeho zdokonaľovaní. V roku 2023 sme doplnili možnosť platby prostredníctvom elektronickej platobnej brány, rozšírili ponuku kníh aj propagačných predmetov a najmä ponúkli niekoľko desiatok elektronických kníh.

Zákazníci stále vo veľkej miere využívali dodanie objednávky na poštu či dodávku priamo na adresu, no výrazne narástol výber prevzatia na osobný odber v predajniach. Po pandemickom období sa čoraz viac zákazníkov vracia i k nákupom priamo v predajniach, kde bol tiež zaznamenaný výrazný nárast.

V roku 2023 bolo prijatých celkom 903 objednávok, z toho vybavených objednávok bolo 861. Dodanie objednávky s doručením prostredníctvom Slovenskej pošty využilo až 40 % zákazníkov a 35 % objednávok bolo pripravených na prevzatie na osobný odber v predajniach. Významný počet objednávok predstavoval nákup e-kníh, kde bolo zrealizovaných 219 objednávok, t. j. 25 % zo všetkých vybavených objednávok.

Hodnota objednávok cez e-shop s dodaním na dobierku dosiahla v roku 2023 sumu 7 583,49 €, Nákup s využitím úľavy od DPH pre študentov dosiahol čiastku 4 024,02 €. Poštovné náklady na zasielanie dobierok predstavovali v roku 2023 sumu 2 321,93 €. Veľký ohlas v spôsobe platby sme zaznamenali v novozavedenom spôsobe úhrady objednávky formou platobnej karty. Týmto spôsobom bolo zrealizovaných 390 objednávok, čo je skoro polovica všetkých vybavených objednávok.

Najpredávanejšou publikáciou roka 2023 z publikácií vydávaných pre UNIZA sa stalo skriptum autorov: Bokúvka, Konečná, Tillová, Skočovský: Materiály I. Návod na cvičenia v počte 170 ks. V kategórii vysokoškolské učebnice, vedecké monografie bola najpredávanejším titulom učebnica autorov Gnap, Poliak, Sosedová, Jagelčák: Zasielateľstvo v počte 63 ks.

Obr. č. Predaj publikácií na akcii Vianoce na UNIZA

Vydavateľstvo i univerzitu sme prezentovali na podujatiach Jarné knižné turné, Žilinský literárny festival a prostredníctvom Literárneho informačného centra i na prestížnych svetových knižných veľtrhoch: Frankfurter Buchmesse vo Frankfurte nad Mohanom, London Book Fair, Svět knihy Praha. Naše publikácie a propagačné predmety boli dostupné i na podujatiach UNIZA – UNIZA dokorán a Vianoce na UNIZA. V rámci aktivít realizovaných Združením vydavateľov a kníhkupcov Slovenska sme sa podieľali našimi knižnými novinkami na vydaní dvoch knižných katalógov, ktoré boli distribuované v kníhkupectvách po celom Slovensku.

Formou marcovej burzy kníh a akcie na záchranu vyradovaných kníh sme zákazníkom umožnili zohnať staršie tituly, ktoré už nie sú v predaji dostupné.

12.6 Zamestnanci

Rok 2023 by sme mohli charakterizovať po personálnej stránke aj ako rok odchodov. Do starobného, resp. predčasného dôchodku odišli zamestnanci z oddelenia výroby – Alojzia Jánošíková, Viera Kiššová a Cyril Králik. Po vážnej chorobe nás navždy opustil aj tlačiar Tibor Goljan. Ako posila nastúpila do knižárne Monika Mravcová a vedúcim knižárne sa stal Július Mokáň. Práve jeho príchod znamenal po odbornej stránke možnosť poskytovať knižárske služby vo väčšej miere a aj na vyššej kvalitatívnej úrovni. Naša knižárne sa tak stala v meste Žilina jediným pracoviskom, kde je možné si nechať ručne opraviť a zviazať knihy.

Na jeseň sme absolvovali spoločný tímbilding v bioklimatickom parku Drienová, neďaleko Rajca, kde sme okrem krásnej prírody načerpali aj informácie o ekologickom hospodárení a včelárení.

Obr. č. Z tímbilding v bioklimatickom parku

Počas roka naši zamestnanci absolvovali viaceré školenia a vzdelávacie aktivity, napr. redakcia bola na jazykovom seminári s p. PhDr. Myslovičovou zo ŠJÚ Ľ Štúra.

12.7 Záver

EDIS v plnom rozsahu vykonáva vydavateľskú, polygrafickú a súvisiacu obchodnú činnosť pre vzdelávacie potreby UNIZA, pre plnenie predpokladov kvalifikačného rastu jej pedagogického zboru i celkovú reprezentáciu. V ďalšom období stoja pred nami výzvy ako rozvoj elektronického publikovania, prispôsobovanie služieb novým požiadavkám zákazníkov, ale najmä zvyšovanie významu publikácií UNIZA a snaha o zlepšenie podmienok na publikovanie vrátane ohodnotenia publikačnej činnosti autorov.